

Sarajevo, 12.11.2018. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.11.2018.- 09.11.2018.

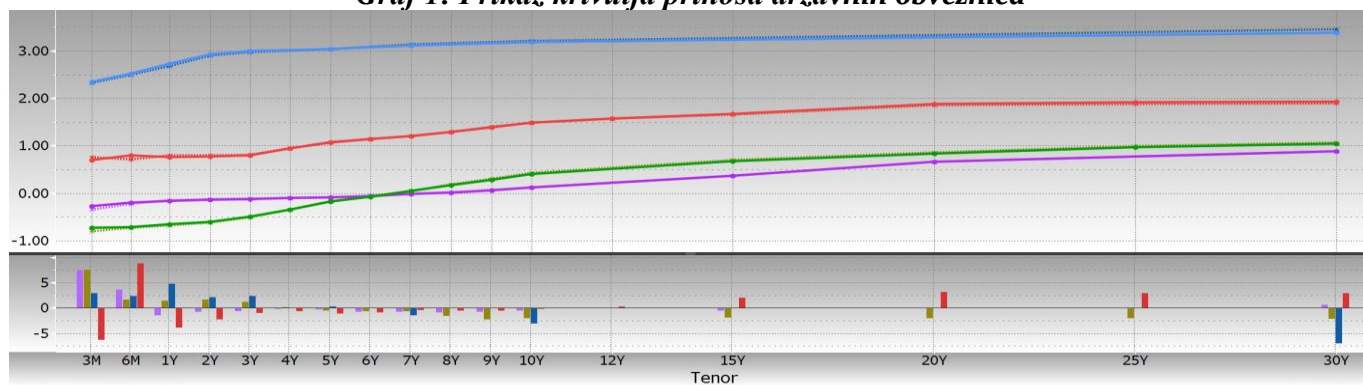
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	2.11.18	-	9.11.18	2.11.18	-	9.11.18	2.11.18	-	9.11.18	2.11.18	-	9.11.18
2 godine	-0,62	-	-0,60	↗	2,90	-	2,92	↗	0,80	-	0,78	↘
5 godina	-0,17	-	-0,18	↘	3,03	-	3,04	↗	1,08	-	1,07	↘
10 godina	0,43	-	0,41	↘	3,21	-	3,18	↘	1,49	-	1,49	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	2.11.18	-	9.11.18
3 mjeseca	-0,779	-	-0,699
6 mjeseci	-0,729	-	-0,713
1 godina	-0.651	-	-0.633

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.11.2018. godine (pune linije) i 02.11.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi italijanskih obveznica su bilježili volatilna kretanja, s tim da je promatrano na tjednoj razini zabilježen rast prinosa između 8 i 9 baznih bodova, usljed očekivanja zvaničnog odgovora Vlade Italije Europskoj komisiji o pitanju plana proračuna za narednu godinu, čiji rok ističe 13. studenoga. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone kraćeg roka dospjeća su blago povećani, dok su prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospjeća uglavnom zabilježili blago smanjenje. Komesar za ekonomske i financijske poslove EU Moscovici je nakon sastanka ministara financija EU izjavio da je spreman na dijalog s Italijom, te da se sankcije mogu primijeniti ukoliko se dogovor ne postigne. U međuvremenu, ministar financija Tria je istaknuo da nesuglasice postoje, ali to ne znači da nema konstruktivnog dijaloga između Europske komisije i Vlade Italije. Premijer Italije Conte je izjavio da će ova zemlja usvojiti mjere koje će obuzdati potrošnju. Prema njegovim riječima, reforma mirovinskog sustava i rast prihoda građana za siromašne će početi u prvim mjesecima naredne godine. Nakon toga, Europska komisija je objavila nove tromjesečne prognoze, u kojima se za Italiju u većini slučajeva navode slabije prognoze od onih koje je objavila Vlada Italije. Ministar financija Italije Tria je prokomentirao da takve prognoze dolaze od „neadekvatne i parcijalne analize“, kao i da je EU ignorirala „pojašnjenja Italije“. Tria je ponovio da je Vlada posvećena održavanju „maksimalnog deficita“ do 2,4% GDP-a, ali je Europska komisija ovakve prognoze odbila te očekuje da bi stvarni deficit u 2019. godini mogao biti oko 2,9%, što je znatno bliže

graničnoj dozvoljenoj razini od 3% GDP-a, dok se za 2020. godinu očekuje deficit od 3,1% GDP-a. Istodobno, očekuje se gospodarski rast Italije u navedenom razdoblju od 1,2% (prognoze Vlade su 1,5%), kao i to da visok odnos duga i GDP-a neće biti smanjen zaključno sa 2020. godinom. Na razini eurozone prognoze rasta GDP-a za tekuću godinu iznose 2,1%, za 2019. godinu su smanjene na 1,9% (u srpnju je očekivano 2,0%) te se dalje smanjenje rasta GDP-a na razinu od 1,7% očekuje za 2020. godinu. Ovo izvješće navodi da su neizvjesnosti i rizici, kako eksterni tako i interni, u porastu te počinju da se osjete na brzini ekonomskih aktivnosti. Za stopu inflacije u eurozoni prognoze za ovu godinu su povećane na 1,8%, dok su za 2019. godinu nepromijenjene (1,6%). Tenzije su krajem proteklog tjedna dodatno bile izražene nakon što su predstavnici Italije u svojim izjavama potvrdili da ne namjeravaju mijenjati ciljane razine deficita i da će ponovo potvrditi Europskoj komisiji ključne detalje plana proračuna. ECB je u ekonomskom biltenu priopćila da se potencijal rasta u eurozoni oporavio od dužničke krize i da sada iznosi oko 1,5%, dok je u godinama krize bilježio razinu ispod 1%. Međutim, rizik i dalje ostaje jer se očekuje da će starenje populacije vršiti pritisak na slabljenje potencijalnog rasta eurozone u narednim decenijama. Potpredsjednik ECB-a Luis De Guindos je izjavio da usprkos visokom stupnju otpornosti koji je postigao bankarski sustav u eurozoni prema rezultatima testova na stres, ne treba zanemariti činjenicu da i dalje postoji određen broj „ranjivih područja“.

Vrhovni sud Španjolske je povukao odluku iz listopada o nametanju bankama da od korisnika preuzmu plaćanje poreza na hipotekarne kredite, koja bi prema nekim kalkulacijama banke moglo koštati oko 4,5 milijardi EUR. Ova vijest se pozitivno odrazila na rast dionica španjolskih banaka. Vlada Slovenije je u prvom javnom nadmetanju izvršila prodaju 59,1% dionica Nove Ljubljanske banke (NLB) za iznos od 608,6 milijuna EUR, a privatizacija NLB je rezultat dugogodišnjeg pritiska Europske komisije da Vlada smanji utjecaj nad najvećom slovenačkom bankom.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	STUDENI	9,8	8,8	11,4
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	RUJAN	4,3%	4,5%	4,3%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	LISTOPAD	52,7	53,1	54,1
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	RUJAN	0,9%	0,8%	2,2%
5.	Maloprodaja – Italija (G/G)	RUJAN	2,1%	-2,5%	2,1%
6.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	RUJAN	20,0	18,4	17,1
7.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	RUJAN	-5,83	-5,66	-5,70
8.	Tekući račun – Njemačka (u milijardama EUR)	RUJAN	21,0	21,1	15,3
9.	Tekući račun – Francuska (u milijardama EUR)	RUJAN	-	-1,9	-2,0
10.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	RUJAN	0,5%	0,8%	0,2%
11.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	RUJAN	0,8%	-0,1%	1,0%
12.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	1,1%	-1,1%	1,5%
13.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	RUJAN	-	2,5%	2,2%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	RUJAN	1,8%	-1,0%	1,8%
15.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	RUJAN	-	2,9%	3,3%
16.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	LISTOPAD	-	52,2	20,4
17.	Stopa inflacije – Nizozemska	LISTOPAD	1,7%	1,9%	1,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijea su zabilježili blagi rast, za dva, odnosno jedan bazni bod, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica smanjeni za 3 bazna boda na tjednoj razini, što je utjecalo na smanjenje nagiba američke krive prinosa. Tijekom proteklog tjedna održani su izbori za Kongres SAD, na kojima su demokrate osvojile većinu u Domu predstavnika, dok su republikanci zadržali većinu u Senatu. Ovakva promjena snaga u Kongresu bi se najviše mogla odraziti na unutarnju politiku SAD.

Na sastanku FOMC-a, održanom sredinom proteklog tjedna, nije bilo izmjene referentne kamatne stope, odnosno ona je zadržana u rasponu od 2,00% do 2,25%. U priopćenju objavljenom nakon ovog sastanka je navedeno da su gospodarstvo SAD i tržište rada bilježili snažan rast, ali je navedeno i to da je rast

kapitalnih investicija u trećem tromjesečju bio manji. Buduće smjernice FOMC-a upućuju na to da će ovo tijelo nastaviti s postupnim povećanjem referentne kamatne stope, što je povećalo očekivanja da će na sjednici ovog tijela iz prosinca ova stopa biti povećana za 25 baznih bodova. Prema navodima pojedinih analitičara, nakon prosinca, naredna povećanja referentne kamatne stope se očekuju u ožujku i lipnju naredne godine.

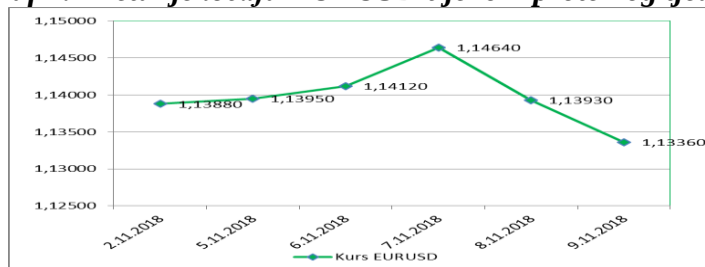
Američki dionički indeksi su tijekom proteklog tjedna pozitivno reagirali na objavljivanje rezultata za Kongres SAD. Dionički indeks Dow Jones je povećan za 2,84% na tjednoj razini te je na zatvaranju tržišta u petak iznosio 25.989,30 bodova. Indeks S&P 500 je povećan za 2,13% na razinu od 2.781,01 boda, a indeks Nasdaq za 0,68% na razinu od 7.409,90 bodova.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks uslužnog sektora	LISTOPAD	54,6	54,8	53,5
2.	ISM indeks prerađivačkog sektora	LISTOPAD	59,0	60,3	61,6
3.	Obujam potrošačkih kredita (milijardi USD)	RUJAN	15,00	10,92	22,88
4.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	LISTOPAD	2,5%	2,9%	2,6%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	3. STUDENOG	214.000	214.000	215.000

USD je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD smanjen s razine od 1,1388 na razinu od 1,1336, što na tjednoj razini predstavlja smanjenje od 0,46%. Tečaj EURUSD već četvrti tjedan zaredom bilježi smanjenje.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Špekulacije o postizanju sporazuma o Brexitu su i dalje veoma izražene. Tijekom tjedna Sunday Times je objavio vijest da je premijerka May omogućila koncesije iz Brisela koje će osigurati da Velika Britanija ostane u carinskoj uniji s EU. Ministar trgovine Velike Britanije Fox je izjavio da je nemoguće reći da li bi sporazum o Brexitu mogao biti postignut u ovom ili narednom mjesecu, ali je, u svakom slučaju, dodao da premijerka ističe da je 95% sporazuma postignuto. Fox je istakao da žele zatvoriti jaz i da žele zaključiti sporazum. Također, dodao je kako su uvijek isticali da je bolje imati sporazum nego da se isti ne postigne. Međutim, krajem tjedna su objavljene vijesti da bi premijerka May mogla bila prisiljena da napusti plan za hitni sastanak Vlade planiran za ponedjeljak, 12.11, na kojem bi trebalo da se odobri sporazum za Brexit. Laburistička partija je upozorila May da je napuštanje EU bez sporazuma "politički kaos" koji bi mogao blokirati Parlament, usljed pojačanog straha da plan za Brexit premijerke May neće biti prihvaćen. Član Parlamenta ispred Laburističke partije Starmer je istakao da bi Donji dom Parlamenta preuzeo kontrolu u slučaju da plan premijerke May bude odbijen.

CME Group Inc. je objavila vijest da će europsko tržište za kratkoročno financiranje, koje je najveće u regiji, izmjestiti iz Londona, zbog toga što operateri razmjene žele da garantiraju da će kontinentalne kompanije moći nastaviti da koriste ove usluge u slučaju nepostizanja sporazuma o Brexitu. Ova odluka je donesena prije nego je CME preuzela NEX Group Plc. krajem listopada, što je ujedno prvi primjer jednog od glavnih financijskih tržišta koje napušta Veliku Britaniju.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP) RUJAN	-11,395	-9,731	-11,724
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) RUJAN	0,4%	0,0%	1,0%
3.	Prerađivački sektor (G/G) RUJAN	0,4%	0,5%	1,3%
4.	Građevinski sektor (G/G) RUJAN	1,3%	3,0%	0,5%
5.	Uslužni sektor (tromjesečno) RUJAN	0,5%	0,4%	0,5%
6.	GDP (Q/Q) P III tromjesečje	0,6%	0,6%	0,4%
7.	Osobna potrošnja (Q/Q) P III tromjesečje	0,5%	0,5%	0,4%
8.	Izvoz (Q/Q) P III tromjesečje	3,0%	2,7%	-2,2%
9.	Uvoz (Q/Q) P III tromjesečje	0,8%	0,0%	-0,2%
10.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P III tromjesečje	-0,1%	-1,9%	-0,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,87797 na razinu od 0,87374, dok je tečaj GBPUSD blago povećan s razine od 1,2970 na razinu od 1,2972.

JAPAN

BoJ je početkom proteklog tjedna objavila zapisnik s listopada sjednice, u kojem je navedeno da su pojedini članovi MPC BoJ naglasili potrebu da pažljivo provjere neželjene učinke monetarnih olakšica, s obzirom na to da monetarna politika ne može riješiti strukturne probleme, dok su neki članovi istaknuli potrebu da se program kvantitativnih olakšica i dalje nastavi. Također, u zapisniku je naglašeno da se proizvodni jaz vjerojatno neće poboljšati s obzirom na planirano povećanje poreza na promet te rizik od smanjenja dobiti kod regionalnih banaka. Između ostalog, istaknuto je i da je potrebna koordinacija politika između BoJ i Vlade Japana.

Japanska financijska holding kompanija Namura Securities je priopćila da bi se godišnja kupovina državnih obveznica od strane BoJ mogla smanjiti na oko 20 bilijuna JPY do prosinca 2019. godine ukoliko se nastavi s trenutnim tempom. Prema rezultatima Reuters ankete, objavljenim krajem prošlog tjedna, polovica japanskih kompanija očekuje nove trgovinske pregovore s Vašingtonom kako bi se povećao izvoz u SAD, usprkos naporima predsjednika Trumpa da smanji trgovinski jaz između ove dvije vodeće svjetske ekonomije. Također, oko ¾ japanskih kompanija očekuje da će trgovinski rat sa SAD trajati do kraja 2019. godine ili čak duže, te većina očekuje da će se isti u naredne dvije godine još više intenzivirati.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

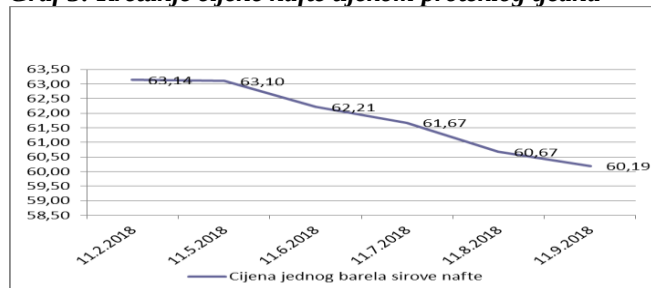
	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) LISTOPAD	-	1.252,9	1.259,7
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) RUJAN	334,2	323,3	-219,3
3.	Tekući račun (u mlrd JPY) RUJAN	1.786,5	1.821,6	1.838,4
4.	PMI indeks uslužnog sektora LISTOPAD	-	52,4	50,2
5.	PMI kompozitni indeks LISTOPAD	-	52,5	50,7
6.	Indeks ukupnih zarada (G/G) RUJAN	1,1%	1,1%	0,8%
7.	Vodeći indeks P RUJAN	103,9	103,9	104,5
8.	Koicidirajući indeks P RUJAN	114,6	114,6	116,7
9.	Monetarni agregat M2 (G/G) LISTOPAD	2,8%	2,7%	2,8%
10.	Monetarni agregat M3 (G/G) LISTOPAD	2,4%	2,3%	2,5%
11.	Temeljne strojne porudžbine (G/G) RUJAN	7,7%	-7,0%	12,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna blago deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio neznatan rast s razine od 128,92 na razinu od 128,99. JPY deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 113,20 na razinu od 113,83.

NAFTA I ZLATO

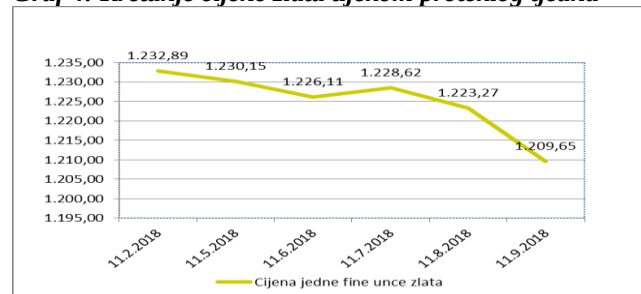
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,14 USD (55,44 EUR). Cijena nafte je tijekom proteklog tjedna bilježila smanjenje na najnižu razinu od ožujka tekuće godine. Dominantan čimbenik koji je utjecao na ovakvo kretanje bile su informacije o rastu obujma proizvodnje nafte u SAD na rekordno visoku razinu od 11,6 milijuna barela nafte na dnevnoj razini, kao i informacije o povećanju američkih zaliha nafte za 5,8 milijuna barela na tjednoj razini. Promatrano na mjesečnoj razini, cijena nafte je smanjena za oko 20% te je prema navodima pojedinih analitičara moguće njeno dalje smanjenje, jer je „utonula u zonu medvjeda“ (engl. bearish). Nakon aktivacije sankcija Iranu, sudionici na tržištu nafte su postali svjesni da izvoz nafte iz ove zemlje neće biti smanjen u mjeri u kojoj su očekivali, jer su pojedine zemlje dobile suglasnost od SAD da u razdoblju od narednih šest mjeseci nastave s uvozom nafte bez bojazni od toga da bi sankcije mogle biti uvedene i prema njima. Tijekom proteklog tjedna, na tržištu nafte su se pojavile i špekulacije o tome da bi zemlje članice OPEC-a i Rusija, tijekom naredne godine mogle smanjiti obujam proizvodnje nafte, kako bi spriječile ponovno povećanje ponude ovog energenta u odnosu na tražnju, što je i potvrđeno tijekom proteklog vikenda. Saudijska Arabija je najavila da će od prosinca smanjiti obujam proizvodnje nafte za 500.000 barela. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,19 USD (53,10 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.232,89 USD (1.082,62 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena jedna fine unce zlata je bilježila blago smanjenje, jer su sudionici na tržištu bili u iščekivanju rezultata izbora koji su se u utorak održavali u SAD i signala sa sastanka FOMC-a. Tijekom proteklog tjedna objavljena je informacija o tome da se Venecuela obratila Bank of England s ciljem da u zemlju vrati oko 14 tona zlata, koje se trenutno čuvaju u trezoru ove središnje banke. Smatra se da je ovaj potez došao kao odgovor na nedavne sankcije SAD koje su usmjerene na poremećaje u izvozu zlata Južne Amerike. Tijekom proteklog tjedna objavljena je i informacija o tome da su investitori povećali ulaganje u ETF-ove, koji su vezani za ovaj plemeniti metal, na najvišu razinu u posljednja tri mjeseca. Deprecijacija USD zabilježena tijekom trgovanja u srijedu je utjecala i na blagi rast cijene zlata. Međutim, tijekom trgovanja u četvrtak zabilježena je aprecijacija USD, nakon objavljivanja rezultata sa sastanka FOMC-a, nakon kojeg je signalizirano da će ovo tijelo nastaviti s povećanjem referentne kamatne stope već na narednom sastanku u prosincu. Rast tražnje za obveznicama SAD i drugih razvijenih zemalja je tijekom trgovanja u petak utjecao na značajno smanjenje cijene jedne fine unce zlata na najnižu razinu u posljednjih skoro mjesec dana. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.209,65 (1.067,09 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.